

लाजैर्जुहोति । आदित्यानां वा एतद्रूपम् । यक्षाजाः । यक्षा-
जैर्जुहोति । आदित्यानेव तत्प्रीणाति । करम्बैर्जुहोति । वि-
शेषां वा एतद्देवानां रूपम् । यत्करम्बाः । यत्करम्बैर्जुहोति
॥ ४ ॥ विश्वानेव तद्देवान् प्रीणाति । धानाभिर्जुहोति ।
नक्षत्राणां वा एतद्रूपम् । यद्धानाः । यद्धानाभिर्जुहोति ।
नक्षत्राण्येव तत्प्रीणाति । सक्तुभिर्जुहोति । प्रजापतेर्वा एत-
द्रूपम् । यत्सक्तवः । यत्सक्तुभिर्जुहोति ॥ ५ ॥ प्रजापतिमेव तत्प्री-
णाति । मसृस्यैर्जुहोति । सर्वासां वा एतद्देवतानां रूप-
म् । यन्मसृस्यानि । यन्मसृस्यैर्जुहोति । सर्वा एव तद्देवताः
प्रीणाति । प्रियङ्गुतण्डुलैर्जुहोति । प्रियाङ्गा इवै नामैते । एतै-
र्वै देवा अश्वस्याङ्गानि समदधुः । यत्प्रियङ्गुतण्डुलैर्जुहोति ।
अश्वस्यैवाङ्गानि सन्दधाति” इति । ‘महती देवता’ शास्त्रप्र-
सिद्धो महादेवः । विश्वाधिक्यं तस्य महत्त्वं । तस्य प्रियत्वान्
मधुद्रव्यं तद्रूपमेव । ब्रीहितण्डुलादीनां वस्त्रादिप्रियत्वात्
वस्त्रादिरूपत्वं । ‘पृथुकाः’ चिपिटकाः, ‘लाजाः’ ब्रीहिप्र-
भवाः पुष्पवद्विकसिताः, ‘करम्बाः’ आज्यमिश्रिताः सक्तवः,
‘धानाः’ भर्जितयवतण्डुलाः, ‘सक्तवः’ भर्जिततण्डुलपिष्टानि,
‘मसृस्यानि’ एतेनैव नाम्नोत्तरदेशे प्रसिद्धो धान्यविशेषः ।
येन सृपनिस्पत्तिः । ‘प्रियङ्गुतण्डुलाः’, तु हेमसमानवर्णत्वात्
‘प्रियाङ्गाः’ । ‘एतैर्देवाः’, अश्व्याङ्गानि पुरासमाहितानि चक्रुः ।
स्पष्टमन्यत् ॥

(४) दशद्रव्याणां मिश्रीकृत्य होमं विधत्ते । “दशान्नानि